

|                            |                                |
|----------------------------|--------------------------------|
| Súd:                       | Najvyšší súd SR                |
| Spisová značka:            | 2CdoPr/1/2026                  |
| Identifikačné číslo spisu: | 2520200063                     |
| Dátum vydania rozhodnutia: | 23.07.2026                     |
| Meno a priezvisko:         | JUDr. Mária Trubanová          |
| Funkcia:                   | sudca                          |
| ECLI:                      | ECLI:SK:NSSR:2026:2520200063.2 |

## UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne U. M., narodenej J., F., zastúpenej advokátom JUDr. Mgr. Mariánom Kropajom, PhD., Piešťany, Mudroňova 7356/51, proti žalovanej Základnej škole, F., zastúpenej advokátom JUDr. Jánom Pekarom, Skalica, Potočná 191/39, o porušení zásady rovnakého zaobchádzania pri prijímaní do zamestnania, v súčasnosti vedenom na Okresnom súde Trnava pod sp. zn. PN-20Cpr/54/2020, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Trnave zo 6. novembra 2024 sp. zn. 24CoPr/8/2024, takto

### rozhodol:

Rozsudok Krajského súdu v Trnave zo 6. novembra 2024 sp. zn. 24CoPr/8/2024 z r u š u j e a vec mu v r a c i a na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

### Odôvodnenie

1. Okresný súd Trnava (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) rozsudkom zo 17. mája 2024 č. k. PN-20Cpr/54/2020-520, v spojení s dopĺňacím rozsudkom z 25. júna 2024 č. k. PN-20Cpr/54/2020-539, výrokom I. žalobu zamietol; výrokom II. žalovanej priznal voči žalobkyni nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %; výrokom III. štátu priznal voči žalobkyni nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

1.1. Súd prvej inštancie vec právne posúdil na základe aplikácie ustanovenia § 13 ods. 1 až 3, § 41 ods. 8 a 9 zák. č. 311/2001 Z. z. Zákonník práce v znení neskorších predpisov (ďalej len „Zákonník práce“ alebo „ZP“), § 1, § 2 ods. 1, 2, § 2a ods. 1, 2, 3, § 3 ods. 1, 2, § 6 ods. 1, 2, § 9 ods. 1, 2, 3, § 11 ods. 2 zák. č. 365/2004 Z. z. o rovnakom zaobchádzaní v niektorých oblastiach a o ochrane pred diskrimináciou (ďalej len „Antidiskriminačný zákon“ alebo „zákon č. 365/2004 Z. z.“), § 9 ods. 1, 2, § 14 ods. 1 zák. č. 138/2019 Z. z. o pedagogických zamestnancoch a odborných zamestnancoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov, § 4 ods. 2 zák. č. 55/2017 Z. z. o štátnej službe, s poukazom na čl. 8 základných princípov, § 307 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Civilný sporový poriadok“ alebo „CSP“), s odkazom na čl. 12 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“).

1.2. Súd prvej inštancie ustálil, že žalobkyňa sa svojou žalobou výslovne domáhala nápravy v súvislosti s

porušením zásady rovnakého zaobchádzania pri prijímaní do zamestnania podľa § 9 a nasl. Antidiskriminačného zákona; žiadala o riadne prijatie na miesto učiteľky náboženskej výchovy a odstránenie diskriminačného konania vedenia školy. Ide teda nepochybne o antidiskriminačný spor. Vzhľadom na skutočnosť, že Antidiskriminačný zákon je právnym predpisom hmotnoprávného charakteru, musí byť aplikovaný v znení účinnom v čase, v ktorom k tvrdenej diskriminácii došlo. Z ustanovení § 13 Zákonníka práce, aj z Antidiskriminačného zákona vyplýva zásada, podľa ktorej výkon práv a povinností v pracovnoprávných vzťahoch musí byť v súlade s dobrými mravmi a nikto nemôže svoje práva a povinnosti zneužívať s úmyslom poškodiť druhého účastníka.

1.3. Ďalej okresný súd dôvodil, že v antidiskriminačných sporoch, v súlade so smernicou Rady Európskej únie č. 2000/43/EC a jej premietnutím do § 13 ods. 7 Zákonníka práce a § 11 ods. 2 Antidiskriminačného zákona, dôkazné bremeno nezaťažuje len žalovanú stranu, ale aj žalobcu. Subjektívny názor žalobcu na diskrimináciu jeho osoby nie je dostatočný na prijatie záveru, že došlo k diskriminačnému konaniu. Žalobkyňa musí uniesť dôkazné bremeno a predložiť také dôkazy, z ktorých možno dôvodne usudzovať, že došlo k porušeniu zásady rovnakého zaobchádzania, a zároveň tvrdiť, že diskriminačným dôvodom je zákonom nedovolený faktor, ako napr. pohlavie, vek, náboženské vyznanie, etnický pôvod, zdravotné postihnutie, či iné postavenie podľa § 2 ods. 1 Antidiskriminačného zákona. Až následne sa presúva dôkazné bremeno na žalovanú stranu, ktorá môže preukázať, že zásada rovnakého zaobchádzania nebola porušená. V tejto súvislosti poukázal na to, že žalobkyňa uviedla, že svoje nároky uplatňuje z dôvodu diskriminácie jej veku, pohlavia, náboženského presvedčenia, vzdelania, národnostného alebo etnického pôvodu, či sociálneho zabezpečenia, avšak neuviedla konkrétne okolnosti, z ktorých by bolo možné odôvodniť tvrdenie o diskriminácii alebo zásah do práva na prístup k zamestnaniu. Jej tvrdenia boli všeobecné, nekonkretizovala spôsob, ani dôvod, pre ktorý by jej diskriminácia vznikla, a tým neuniesla ani dôkazné bremeno, ani bremeno tvrdenia. Výpovede žalobkyne boli zmätočné, rozporuplné a nezosúladené s predmetom sporu.

1.4. Okresný súd tiež zdôraznil, že pri prijímaní do zamestnania musia byť naplnené kritériá stanovené zamestnávateľom - potreba obsadiť konkrétnu pozíciu, kvalifikačné predpoklady, dĺžka praxe a ďalšie objektívne parametre. Uviedol, že kritériá, ktoré nie sú prípustné podľa § 41 ods. 6 Zákonníka práce, neboli voči žalobkyňi aplikované, a že výber zamestnanca je výlučne právom zamestnávateľa, pričom súd nemá oprávnenie posudzovať, či zamestnávateľ prijal najvhodnejšieho uchádzača, pokiaľ nedošlo k porušeniu zákona. Z predložených dôkazov mal za to, že po podaní žiadosti žalobkyne o prijatie do pracovného pomeru vyučovala náboženskú výchovu p. X., kapláni a kňazi. Preto skonštatoval, že uzatvorenie pracovných pomerov s týmito osobami je právom žalovanej a nie je v rozpore s právnymi predpismi ani s kánonickým právom, pričom prechod od udeľovania kánonickej misie na neurčito k misii na dobu určitú bol odôvodnený predchádzajúcimi negatívnymi skúsenosťami a praktickým usporiadaním výučby. Postup žalovanej pri vybavovaní žiadosti žalobkyne bol v súlade so zákonom a nemožno ho považovať za diskriminujúci. Súd prvej inštancie zároveň poukázal, že žalobkyňa sa domnievala, že spĺňa kvalifikačné predpoklady a morálne kritériá, avšak jej subjektívny pohľad na kvalifikáciu iných zamestnancov, vrátane p. X., kaplánov a kňazov, nie je relevantný pre určenie diskriminácie. Súd prvej inštancie ďalej podotkol, že žalobkyňa nemala platnú kánonickú misiu, keďže ju stratila po ukončení predchádzajúceho pracovného pomeru. Výpovede svedka Z. L. a školského dekana potvrdili, že zabezpečenie výučby náboženskej výchovy je najprv povinnosťou farára, následne kaplánov a kňazov a až potom môže farár odporučiť ďalšieho učiteľa na udelenie kánonickej misie. Pričom udeľovanie kánonickej misie je právom cirkevnej autority a zamestnávateľ nemá povinnosť prijať konkrétnu osobu, a že subjektívny názor žalobkyne sám osebe nestačí na uznanie diskriminácie.

1.5. Odkazujúc na § 13 ods. 1 a 2 Zákonníka práce súd prvej inštancie preto uzavrel, že subjektívny názor žalobkyne nie je dôvodom na záver o diskriminačnom postupe. Žalobkyňa nepredložila dôkazy, ani nekonkretizovala konanie žalovanej, ktoré by odporovalo zásade rovnakého zaobchádzania, a preto súd žalobu zamietol ako nedôvodnú a nezaoberal sa tvrdeniami žalobkyne o ušlej mzde, či nemajetkovej ujme. Podania žalobkyne označené ako čiastočné späťvzatie žaloby a rozšírenie žalobných nárokov súd nepovažoval za čiastočné späťvzatie, ale za zmenu žaloby v zmysle špecifikácie uplatnených nárokov a doplnenia rozhodujúcich skutočností, pričom ďalšie argumenty strán sú nerozhodné pre meritorne rozhodnutie, keďže nebolo preukázané, že by žalovaná konala inak než podľa objektívnych kritérií, alebo že by došlo k diskriminačnému postupu voči žalobkyňi.

1.6. Okresný súd doplniacim rozsudkom doplnil predmetný rozsudok o výrok III., ktorým priznal štátu

nárok na náhradu trov konania voči neúspešnej žalobkyni v rozsahu 100 %. Skonštatoval, že uznesením súdu zo 14. februára 2024 č. k. PN-20Cpr/54/2020-487, bolo priznané svedočné vo výške 11,14 Eur, ktoré bolo poukázané zo štátnych rozpočtových prostriedkov, čím v konaní vznikli trovy štátu, ktoré je potrebné nahradiť. V odôvodnení rozhodnutia ďalej uviedol, že Civilný sporový poriadok trovy štátu neupravuje, a preto rozhodol podľa čl. 4 ods. 1 CSP v spojení s § 262 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP, pričom v konaní nebol tvrdený a súd sám nezistil dôvod na aplikáciu ustanovenia § 257 CSP. Keďže o nároku štátu na náhradu trov konania nebolo rozhodnuté v predchádzajúcom rozsudku č. I. 520 spisu a rozsudok doposiaľ nenadobudol právoplatnosť, súd o tomto nároku rozhodol doplniacim rozsudkom ex officio.

1.7. O trovách konania súd prvej inštancie rozhodol podľa § 262 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 CSP, pričom poukázal, že v konaní nebol tvrdený, ani nezistený žiaden dôvod na aplikáciu ustanovenia § 257 CSP.

2. Krajský súd v Trnave (ďalej len „odvolací súd“ alebo „krajský súd“) na odvolanie žalobkyne rozsudkom zo 6. novembra 2024 č. k. 24CoPr/8/2024-598, výrokom I. napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v spojení s jeho doplniacim rozsudkom potvrdil; výrokom II. priznal žalovanej nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči žalobkyni v plnom rozsahu.

2.1. Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil postupom podľa § 387 ods. 1 a 2 CSP, konštatujúc vecnú správnosť jeho dôvodov a zároveň zdôrazňujúc výstižnosť a presvedčivosť odôvodnenia písomného vyhotovenia preskúmaného rozsudku.

2.2. Odvolací súd sa stotožnil so závermi súdu prvej inštancie, že vykonané dokazovanie nepreukázalo existenciu diskriminačného konania zo strany žalovanej pri výberovom procese na pracovnú pozíciu učiteľky náboženskej výchovy v školskom roku 2019/2020. Z obsahu spisu nevyplynulo, že by rozhodnutie o neprijatí žalobkyne bolo motivované niektorým zo zákonom zakázaných diskriminačných dôvodov, a preto nebol splnený predpoklad pre presun dôkazného bremena na žalovanú. Odvolací súd zdôraznil, že v antidiskriminačných sporoch je procesná situácia špecifická: žalobkyňa je povinná najskôr uniesť bremeno tvrdenia a dôkazné bremeno tým, že uvedie konkrétne skutočnosti, z ktorých možno dôvodne usudzovať na porušenie zásady rovnakého zaobchádzania. Ide najmä o povinnosť tvrdiť a preukázať existenciu rozdielneho zaobchádzania s porovnateľnou osobou v porovnateľnej situácii, existenciu zákonom zakázaného diskriminačného dôvodu, vznik ujmy a príčinnú súvislosť medzi týmto dôvodom a tvrdeným nepriaznivým zaobchádzaním. Až v prípade splnenia týchto predpokladov dochádza k presunu dôkazného bremena na žalovanú v zmysle § 11 ods. 2 Antidiskriminačného zákona.

2.3. Konštatoval, že žalobkyňa síce tvrdila diskrimináciu z dôvodu veku, pohlavia, náboženského presvedčenia, vzdelania, národnostného alebo etnického pôvodu a sociálneho postavenia, avšak tieto tvrdenia zostali v rovine všeobecných konštatovaní bez konkretizácie objektívnych skutočností, z ktorých by bolo možné dôvodne usudzovať na porušenie zásady rovnakého zaobchádzania. Neoznačila porovnateľnú osobu, s ktorou by sa s ňou zaobchádzalo priaznivejšie za porovnateľných okolností, ani nepreukázala príčinnú súvislosť medzi tvrdeným diskriminačným dôvodom a neprijatím do pracovného pomeru. Samotné subjektívne presvedčenie žalobkyne bez preukázania konkrétnych okolností nemôže viesť k záveru o porušení zásady rovnakého zaobchádzania. V súvislosti s podstatou veci súd poukázal na právnu úpravu v § 41 ods. 8 a § 13 Zákonníka práce, ako aj v § 2 ods. 1 a § 11 ods. 2 zákona č. 365/2004 Z. z., podľa ktorej osobitná úprava dôkazného bremena v antidiskriminačných sporoch predpokladá, že žalobkyňa najskôr uvedie konkrétne skutočnosti, z ktorých možno dôvodne usudzovať na porušenie zásady rovnakého zaobchádzania. Presun dôkazného bremena na žalovanú nenastáva automaticky, ale až po splnení tejto povinnosti žalobkyne. Súd sa oprel aj o judikatúru Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“), podľa ktorej musí žalobkyňa uniesť dôkazné bremeno a predložiť také fakty, ktoré objektívne nasvedčujú diskriminácii.

2.4. Pokiaľ žalobkyňa poukazovala v odvolaní na svoje osobné, sociálne a pracovné pomery, ako aj na priebeh výberového konania, odvolací súd tieto okolnosti nepovažoval za právne relevantné, keďže nemali preukázateľný vzťah k tvrdenému porušeniu zásady rovnakého zaobchádzania. Zdôraznil, že žalobkyňa neuviedla a nepreukázala konkrétne skutočnosti, z ktorých by bolo možné dôvodne usudzovať na jej znevýhodnenie z niektorého zo zákonom zakázaných dôvodov, nepreukázala rozdielne zaobchádzanie vo vzťahu k porovnateľnej osobe ani príčinnú súvislosť medzi tvrdeným diskriminačným dôvodom a vznikom ujmy. Tvrdenia žalobkyne ostali v rovine subjektívneho presvedčenia a neboli

podložené objektívnymi okolnosťami, ktoré by mohli založiť presun dôkazného bremena.

2.5. V nadväznosti na námietku nepreskúmateľnosti rozsudku odvolací súd tiež uviedol, že odôvodnenie napadnutého rozsudku spĺňa zákonné náležitosti podľa § 220 ods. 2 CSP, obsahuje jasné vymedzenie skutkového stavu, hodnotenie dôkazov, aj právne posúdenie veci a nepovažoval ho za nepreskúmateľné. V súvislosti s procesným postupom súdu prvej inštancie nezistil také pochybenie, ktoré by žalobkyni znemožňovalo uplatňovať procesné práva v miere zakladajúcej porušenie práva na spravodlivý proces, a napadnuté rozhodnutie netrpelo vadami podľa § 365 ods. 1 CSP, ktoré by odôvodňovali jeho zmenu alebo zrušenie.

2.6. Vo vzťahu k rozhodnutiu o trovách konania súd uviedol, že ustanovenie § 257 CSP predstavuje výnimku zo zásady úspechu vo veci podľa § 255 ods. 1 CSP, ktorá prichádza do úvahy len pri existencii dôvodov hodných osobitného zreteľa. Samotná nepriaznivá sociálna situácia žalobkyne bez ďalších výnimočných okolností takýto dôvod nepredstavuje, a preto považoval rozhodnutie súdu prvej inštancie o náhrade trov konania za vecne správne. Odvolací súd v tejto súvislosti poukázal aj na koncepciu neúplného apelačného systému podľa § 366 CSP, podľa ktorej možno v odvolaní uplatniť nové skutkové tvrdenia a dôkazy len za zákonom stanovených podmienok, pričom žalobkyňa nesplnila žiadnu z týchto podmienok, a preto na nové tvrdenia a dôkazy neprihliadal. Aplikácia § 257 CSP je otázkou právneho posúdenia, ku ktorej súd pristupuje ex officio.

2.7. Z uvedených dôvodov odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v spojení s jeho doplniacim rozsudkom ako vecne správny potvrdil a rozhodol aj o náhrade trov odvolacieho konania v súlade so zásadou úspechu vo veci.

2.8. O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 262 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP. Poukázal, že žalovaná bola aj v odvolacom konaní plne úspešná, a preto jej vzniklo právo na plnú náhradu trov odvolacieho konania voči v odvolaní neúspešnej žalobkyni, pričom dôvody hodné osobitného zreteľa v zmysle § 257 CSP odôvodňujúce výnimočné nepriznanie náhrady trov úspešnej strane, podľa predtým uvedeného, neboli dané.

3. Proti rozsudku odvolacieho súdu podala žalobkyňa (ďalej aj „dovolateľka“) dovolanie, ktoré vyvodzovala z § 420 písm. e) a f) CSP.

3.1. V súvislosti s dovolacím dôvodom podľa § 420 písm. e) CSP dovolateľka namietala, že v odvolacom konaní rozhodoval nesprávne obsadený súd, keďže členkou senátu krajského súdu bola aj sudkyňa JUDr. Dominika Horváthová. Poukázala na to, že menovaná sudkyňa pôsobila v tej istej veci aj ako zákonná sudkyňa na Okresnom súde Piešťany, kde jej bol spis po podaní žaloby náhodne pridelený a kde v konaní aj vykonávala procesné úkony, vrátane uloženia poriadkovej pokuty žalobkyni na pojednávaní dňa 13. októbra 2021. Po jej preložení na krajský súd s účinnosťou od 1. júna 2022 sa následne podieľala na rozhodovaní o podanom odvolaní. Podľa názoru dovolateľky mala byť preto z konania a rozhodovania o odvolaní vylúčená, keďže už predtým konala v tej istej veci na súde prvej inštancie.

3.2. K namietanému dovolaciemu dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP uviedla, že odvolací súd nedostatočne odôvodnil napadnuté rozhodnutie, keď nedal odpovede na zásadné argumenty žalobkyne uplatnené riadne a včas v predmetnom súdnom konaní. Konajúce súdy podľa názoru dovolateľky prihliadali na pojednávaniach prevažne iba na tvrdenia a argumenty právnych zástupcov žalovanej, ktoré boli veľakrát v rozpore s predmetom sporu. Podľa dovolateľky dôkazy predložené žalobkyňou, ako aj tvrdenia v rámci písomných a ústnych prednesov, zákonné sudkyne považovali za jej subjektívny názor, s ktorým sa nestotožňovali a argumenty a tvrdenia žalobkyne bagatelizovali a robili ich bezvýznamnými. Žalovaná tak bola v procesnom postavení vo zvýhodnenej pozícii.

3.3. Žalobkyňa namietala aj porušenie práva na spravodlivý proces z dôvodu prierahov v konaní, ktoré podľa jej názoru spôsobili nedôvodné procesné úkony zo strany žalovanej. Medzi tieto prierahy zaradila najmä námietky miestnej nepríslušnosti podané právnym zástupcom žalovanej, ktoré viedli k zbytočnému postúpeniu veci medzi súdmi, pričom krajský súd napokon rozhodol, že kauzálny príslušný je Okresný súd Piešťany. Za ďalšie príčiny prierahov žalobkyňa označila zmeny zákonných sudcov a obdobia nečinnosti súdu, ktoré podľa jej názoru spôsobili neprimerané predĺženie konania a zvýšenie trov, a tým porušenie jej práva na spravodlivý proces.

3.4. V rámci dovolacieho dôvodu žalobkyňa namietala i nedostatočné preskúmanie kvalifikačných predpokladov U. X. na výkon pedagogickej činnosti učiteľa náboženskej výchovy. Poukázala, že žalovaná nedodala do spisu dokument „Potvrdenie o začatí štúdiu“, ktorý bol podmienkou udelenia

kánonickej misie menovanej a mal preukazovať doplnenie odborného a pedagogického vzdelania. Diplom z odboru sociálna práca bol do spisu predložený až na pojednávaní dňa 23. októbra 2023, čím sa podľa názoru žalobkyne preukázalo, že menovaná nespĺnila kvalifikačné predpoklady pre výkon pedagogickej činnosti, keďže odbor sociálna práca nie je učiteľský smer. Žalobkyňa ďalej tvrdila, že konajúce súdy nevykonali riadne dokazovanie, keďže nebol predložený dokument - životopis z 19. apríla 2019, ktorý mal preukazovať praktické skúsenosti a dĺžku pedagogickej praxe menovanej. Žalobkyňa požadovala aj predloženie diplomu s aprobáciou špeciálna pedagogika alebo vysvedčenia o absolvovaní rozširujúceho štúdia špeciálnej pedagogiky, ktoré by podľa jej názoru preukázalo odbornú kvalifikáciu menovanej učiteľky náboženskej výchovy.

3.5. Dovolateľka ďalej uviedla, že porušenie jej práva na spravodlivý proces spočívalo aj v pociťovanom nátlaku zo strany právnych zástupcov žalovanej. Právni zástupcovia žalovanej na pojednávaniach dňa 8. decembra 2022 a 2. februára 2024 údajne manipulovali žalobkyňu, aby vzala žalobu späť v celom rozsahu, výmenou za nepožadovanie trov konania. Podľa žalobkyne tento postup sťažoval jej procesné postavenie, znemožnil vypovedanie navrhovaných svedkov a predstavoval voči nej nátlak.

3.6. Zároveň poukázala na „útoky“ v písomných vyjadreniach právnych zástupcov žalovanej, ktoré podľa jej názoru spochybňovali jej skutkové tvrdenia a predkladané dôkazy s cieľom poškodiť ju pred súdom. Konkrétne išlo o vyjadrenie ku konaniu z 31. januára 2022 a vyjadrenie k dokazovaniu z 29. februára 2024, ktoré označila za hrubo urážlivé a tvrdila, že súdy neposkytli dostatočnú ochranu jej práv, ani procesnej rovnosti.

3.7. Napokon žalobkyňa namietala porušenie listového tajomstva a ochrany jej profesijnej reputácie pri korektúre listu adresovaného primátorke Mesta Skalica. List bol podľa jej názoru sprístupnený učiteľkám a ďalším osobám bez jej súhlasu, pričom menované osoby svojím konaním mohli poškodiť jej osobnú a profesijnú povesť a ovplyvniť výsledok súdneho konania. Žalobkyňa zdôraznila, že týmto konaním došlo k zasahovaniu do jej osobných a profesijných práv a pociťovala ohrozenie svojho práva na spravodlivý súdny proces.

3.8. Žalobkyňa navrhla, aby dovolací súd zrušil napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie, prípadne, aby rozhodnutie odvolacieho súdu zmenil tak, že žalobe vyhovie a žalobkyni prizná náhradu trov konania v celom rozsahu.

4. Žalovaná vo vyjadrení k dovolaniu uviedla, že nie sú splnené podmienky prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. e) CSP, keďže označená sudkyňa síce pôsobila na prvej inštancii, avšak meritórne nerozhodovala, a preto nejde o prípad vylúčeného sudcu podľa § 49 ods. 2 CSP. K § 420 písm. f) CSP tvrdila, že žalobkyni nebol znemožnený výkon procesných práv v intenzite porušenia práva na spravodlivý proces, keďže bola riadne poučená, zastúpená advokátom a mala priestor na vyjadrenia. Zdôraznila, že žalobkyňa v konaní nekonkretizovala diskriminačný dôvod ani nepreukázala porušenie zásady rovnakého zaobchádzania; samotné neprijatie do zamestnania diskrimináciou nie je. Ostatné námietky týkajúce sa prietahov, nátlaku, útokov, či porušenia listového tajomstva nepovažuje za relevantné dovolacie dôvody. Žalovaná rozhodnutia súdov považuje za dostatočne odôvodnené a priznanie trov žalovanej za zákonné.

4.1. Navrhla, aby dovolací súd dovolanie žalobkyne odmietol, prípadne zamietol ako nedôvodné.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie je dôvodné.

6. Najvyšší súd opakovane vyjadril záver, v zmysle ktorého právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšej inštancie, sa v civilnom sporovom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých môže súd konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania (napr. sp. zn. 1Cdo/6/2014, 3Cdo/357/2015, 4Cdo/1176/2015, 5Cdo/255/2014, 8Cdo/400/2015). Otázka posúdenia, či sú, alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu.

7. Naznačenej mimoriadnej povahe dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

8. Podľa § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

9. Dovolateľka primárne vyvodzovala prípustnosť dovolania z § 420 písm. e) CSP, v zmysle ktorého dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd.

10. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

11. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f) CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť, z čoho konkrétne vyvodzuje prípustnosť dovolania a v spojitosti s tým označiť v dovolaní náležitým spôsobom tiež dovolací dôvod. V dôsledku spomenutej viazanosti neskúma dovolací súd správnosť napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

12. V rámci dovolacieho dôvodu podľa § 420 písm. e) CSP dovolateľka namietala, že v odvolacom konaní rozhodoval nesprávne obsadený súd, keďže členkou senátu krajského súdu bola sudkyňa JUDr. Dominika Horváthová, ktorá už predtým v tej istej veci konala ako zákonná sudkyňa na súde prvej inštancie, a preto mala byť z rozhodovania o odvolaní vylúčená.

13. Podľa § 49 ods. 1 až 3 CSP, sudca je vylúčený z prejednávania a rozhodovania sporu, ak so zreteľom na jeho pomer k sporu, k stranám, ich zástupcom alebo osobám zúčastneným na konaní možno mať odôvodnené pochybnosti o jeho nezáujatosti. Vylúčený je i sudca, ktorý prejednával a rozhodoval ten istý spor na súde inej inštancie. Dôvodom na vylúčenie sudcu nie sú okolnosti, ktoré spočívajú v procesnom postupe sudcu a v jeho rozhodovacej činnosti.

14. Osobitným prípadom pomeru sudcu k veci je skutočnosť, že rozhodoval o veci na súde inej inštancie. V tomto prípade stačí, že sudca o veci rozhodoval, či už ako samosudca, alebo v senáte v inštančnom postupe. Sudca vyššieho súdu (spravidla krajského) je vylúčený z rozhodovania vecí, pokiaľ rozhodoval o veci na súde nižšej inštancie (spravidla okresnom). To platí aj naopak, teda po vrátení veci súdu nižšej inštancie na ďalšie konanie je sudca, ktorý rozhodoval o veci na súde vyššej inštancie, vylúčený. Rovnako to platí aj v prípade rozhodovania o dovolaní ako mimoriadnom opravnom prostriedku. Súdna prax za určitých okolností za osobitný dôvod vylúčenia sudcu pre jeho pomer k sporu považuje aj jeho účasť na pojednávaní, na ktorom bolo vykonávané dokazovanie. Sudca, ktorý vec prejednával na súde nižšej inštancie a vykonával dokazovanie (vypočúval svedkov, uskutočnil obhliadku a pod.), je vylúčený z jej prejednávania a rozhodovania v odvolacom konaní, a to aj vtedy, ak vo veci meritorne nerozhodol. Berie sa do úvahy, že sudca, ktorý v rámci dokazovania osobne vykonáva dôkazy, má možnosť vnímať a následne ich hodnotiť z hľadiska preukázania skutočností, ktoré sú

predmetom dokazovania, celkovejšie než sudca odvolacieho súdu, ktorý sa s týmito dôkazmi zoznamuje iba prostredníctvom zápisnice o pojednávaní súdu prvej inštancie (Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M. a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C. H. Beck, 2016, s. 209 - 210).

15. Už z rozhodovacej praxe najvyššieho súdu prijatej za účinnosti predchádzajúcej procesnej právnej úpravy (zákon č. 99/1963 Z. z. Občiansky súdny poriadok v znení účinnom do 30. júna 2016, ďalej aj „OSP“) vyplývalo, že samotná skutočnosť, že sudca bol na súde nižšieho stupňa v určitej právnej veci zákonným sudcom bez toho, že by sa podstatným procesným spôsobom podieľal na rozhodovaní vo veci, bez ďalšieho nemožno považovať za dôvod jeho vylúčenia z prejednávania a rozhodovania veci na súde vyššieho stupňa podľa § 14 ods. 2 OSP. Pojem rozhodovania v zmysle ustanovenia § 14 ods. 2 OSP nebolo možné stotožňovať iba s rozhodovaním vo veci samej, ale sudca podľa tohto ustanovenia bol vylúčený aj vtedy, ak (len) procesne pôsobil v konaní na súde iného stupňa v takom kvalitatívnom a kvantitatívnom rozsahu, že získal o veci vedomosť takej povahy, že to vyvolávalo pochybnosť o vnútornej nezávislosti súdnych inšancií, o legalite aplikovaných poznatkov a vo svojich dôsledkoch aj pochybnosť o jeho sudcovej nestrannosti. Pre správnu aplikáciu uvedeného ustanovenia (§ 14 ods. 2 OSP) nebolo postačujúce vychádzať len z jeho doslovného gramatického výkladu, ale potrebné bolo rešpektovať i jeho účel a zmysel, a to zabezpečenie spravodlivého inštančného konania, t. j. aby vec bola na základe opravného prostriedku preskúmaná nezávisle na predchádzajúcom rozhodnutí. Na súde vyššieho stupňa bolo treba za vylúčeného považovať nielen sudcu, ktorý na súde nižšieho stupňa vo veci rozhodoval, ale aj sudcu, ktorý na súde nižšieho stupňa vo veci pôsobil vo významnom procesnom rozsahu, napr. tak, že vykonával dokazovanie (sp. zn. 1Nc/12/2012, 8Nc/40/2014).

16. So zreteľom na vyššie uvedené skutočnosti, že sudca bol zákonným sudcom na jednej inštancii, ak potom rozhodoval v časti konania na inej inštancii sama osebe neznamená, že by bol v konaní na inej inštancii v danej veci vylúčený. Počas účinnosti predchádzajúcej procesnej právnej úpravy (OSP) bolo dôvodom na vylúčenie len rozhodovanie v rovnakej veci na súde iného stupňa. Judikatúra najvyššieho súdu rozviedla (rozšírila) dôvod na vylúčenie aj na inú činnosť sudcu v konaní tak, že po rekonštrukcii civilného procesu CSP bola vyjadrená legislatívnym pojmom prejednávanie veci (viď § 49 ods. 2 CSP).

16.1. Zmysel a účel právnej normy obsiahnutej v § 49 ods. 2 CSP spočíva okrem iného v rozvinutí princípu inštančnej oddelenosti konania na jednotlivých funkčne príslušných súdoch, ako záruky vnútornej nezávislosti súdnej sústavy a tým aj práva každého na spravodlivý proces. Vylúčenie sudcu podľa tohto ustanovenia súvisí s prvotnou skutočnosťou, že sudca spor (právnú vec) prejednával a rozhodoval. Ak je daný tento dôvod vylúčenia sudcu, nie je potrebné ďalej hodnotiť, či z uvedeného dôvodu možno mať pochybnosti o jeho nezáujatosti.

17. Na rozhodnutie, či sudkyňa JUDr. Dominika Horváthová rozhodovala na odvolacom súde ako vylúčená sudkyňa, bolo potrebné určiť, či jej činnosť v predmetnej veci ako sudkyne na súde prvej inštancie napĺňa znaky rozhodovania a prejednávania sporu podľa ustanovenia § 49 ods. 2 CSP.

18. Podľa ustanovenia § 177 ods. 1 CSP súd nariadi na prejednanie veci samej pojednávanie. Z uvedeného možno vyvodiť záver, že aby bolo možné spor považovať ako prejednaný, resp. že sa „prejednával“ je potrebné, aby bolo nariadené pojednávanie, na ktorom sa vykonávalo dokazovanie. Pokiaľ by takto pojednával sudca, ktorého zaujatosť sa skúma, mohol by byť uplatnený dôvod vylúčenia podľa ustanovenia § 49 ods. 2 CSP.

18.1. V tejto súvislosti najvyšší súd vyslovil i záver, že v tomto prípade možno ešte uvažovať o doručovaní jednotlivých vyjadrení a podaní medzi stranami sporu podľa § 167 CSP, prípadne o predbežnom prejednaní sporu podľa § 168 a nasl. V týchto fázach konania má sudca totiž možnosť nadobudnúť vedomosti o prejednáwanej veci a osobne sa s prejavmi strán sporu a ich návrhmi na dokazovanie, resp. jednotlivými dôkaznými prostriedkami oboznámiť. Obzvlášť, keď ustanovenie § 177 ods. 2 CSP ustanovuje výnimky, kedy nie je nevyhnutné na prejednanie veci nariadiť pojednávanie (viď sp. zn. 5Cdo/59/2022, 9Cdo/182/2021).

19. Z obsahu spisu vyplýva, že žaloba bola doručená súdu prvej inštancie 13. januára 2020, vedená pod sp. zn. 20Cpr/2/2020 a bola pridelená na prejednanie a rozhodnutie sudkyňi pôvodného Okresného súdu Piešťany JUDr. Dominike Horváthovej (viď potvrdenie č. 1. 22 spisu). Následne uvedená sudkyňa dala dňa 5. februára 2020 podnet na prevedenie predmetnej veci zo súdneho registra „Cpr“ do súdneho registra „C“, keďže v danom prípade nejde o individuálny pracovnoprávny spor (č. 1. 24 spisu). Podnetu bolo vyhovené a na základe opatrenia vtedajšieho predsedu Okresného súdu Piešťany z 12. februára 2020 bola vec dňa 13. februára 2020 pridelená na prejednanie a rozhodnutie sudkyňi JUDr. Ingrid Šimonovej (č. 1. 26 spisu) a vedená pod sp. zn. 6C/5/2020. V rámci jej súdneho oddelenia boli realizované prvotné procesné úkony súvisiace s odstraňovaním väd podania vo veci samej, rozhodovaním o oslobodení žalobkyne od zaplatenia súdneho poplatku a doručovaním podaní sporových strán v zmysle § 167 ods. 1, 2 CSP. Dňa 8. septembra 2020 bola aj so zreteľom na námietku žalovanej z 20. augusta 2020, predmetná vec postúpená v zmysle § 43 ods. 1 CSP na Okresný súd Skalica, ako na miestne príslušný súd podľa § 13, § 15 ods. 1 a § 19 písm. e) CSP. Z uvedeného dôvodu bola vec pridelená dňa 14. októbra 2020 na prejednanie a rozhodnutie sudcovi Okresného súdu Skalica JUDr. Borisovi Buľubašovi (č. 1. 132 spisu), pod sp. zn. 5C/22/2020. Vzhľadom na nesúhlas s postúpením spisu Okresnému súdu Skalica v zmysle ustanovenia § 43 ods. 2 CSP, Krajský súd v Trnave uznesením z 10. novembra 2020 č. k. 9NcC/14/2020-12, rozhodol, že nesúhlas Okresného súdu Skalica s postúpením mu veci Okresným súdom Piešťany je dôvodný a určil, že kauzálné príslušným súdom je Okresný súd Piešťany. Vec bola na základe opatrenia predsedu Okresného súdu Piešťany z 8. decembra 2020 pridelená na prejednanie a rozhodnutie dňa 7. decembra 2020 pôvodnej sudkyňi Okresného súdu Piešťany JUDr. Ingrid Šimonovej (č. 1. 149 spisu), ktorá po doručení rozhodnutia Krajského súdu v Trnave predložila vec predsedovi Okresného súdu Piešťany v zmysle pravidla 2 Pravidiel prideľovania právnych vecí a výnimiek z náhodného výberu Rozvrhu práce Okresného súdu Piešťany a ustanovenia § 152 ods. 9 vyhlášky č. 543/2005 Z. z. na rozhodnutie o prevedení veci do správneho registra „Cpr“ podľa prílohy 1. bod II. písmeno B - súdny register občianskoprávných vecí ods. 2 vyhlášky č. 543/2005 Z. z. s poukazom aj na rozhodnutie Krajského súdu v Trnave charakterizujúce dané konanie ako individuálny pracovnoprávny spor. Na základe opatrenia predsedu Okresného súdu Piešťany z 9. decembra 2020 bola vec opätovne pridelená na prejednanie a rozhodnutie sudkyňi JUDr. Dominike Horváthovej (viď potvrdenie č. 1. 152 spisu), vedená pod sp. zn. 20Cpr/54/2020.

19.1. Po realizovaní procesných úkonov spočívajúcich v doručení vyjadrení žalovaných žalobkyňi v zmysle § 167 ods. 3 CSP, bol spis predložený zákonnej sudkyňi JUDr. Horváthovej (ďalej aj ako „sudkyňa“), ktorá vytýčila termín pojednávania na 13. októbra 2021, a zároveň dala pokyn na doručenie predvolania stranám sporu, ako aj predloženie spisu vyššiemu súdnemu úradníkovi na kontrolu súdneho spisu pred pojednávaním (č. 1. 164 spisu). Zo zápisnice o pojednávaní z 13. októbra 2021 (č. 1. 221 spisu) v podstatnom vyplýva, že Okresný súd Piešťany po vyvolaní veci zistil, že sa dostavili strany sporu, právny zástupca žalovanej 1/ (v tom čase na strane žalovanej vystupovali žalovaná 1/ a žalovaná 2/), pričom na otázku súdu, ktorého z nárokov sa žalobkyňa domáha, keďže v podaní z 20. apríla 2020 označila dokopy 6 nárokov, ale do žalobného návrhu uviedla iba 2 nároky, žalobkyňa uviedla konkrétne nároky bližšie špecifikované v tejto zápisnici. Z obsahu zápisnice zároveň vyplýva, že Okresný súd Piešťany vyhlásil uznesenie, ktorým otvoril pojednávanie, pričom udelil slovo žalobkyňi na prednesenie žaloby, ktorá zároveň založila do súdneho spisu označené dokumenty, opakovane upozorňoval žalobkyňu na nevhodné správanie, a v tejto súvislosti súd vyhlásil uznesenie, ktorým uložil žalobkyňi poriadkovú pokutu z dôvodu opakovaného narušania priebehu pojednávania. Žalobkyňa v závere navrhla doplnenie dokazovania vo forme výsluchu sestry U. M.. Právny zástupca žalovanej 1/ zotrval na svojich námietkach prezentovaných v predchádzajúcich podaniach. Okresný súd Piešťany vyhlásil uznesenie, ktorým vykonal dokazovanie prečítaním listinných dôkazov bližšie označených v predmetnej zápisnici a poučil strany sporu v zmysle § 154 CSP. Následne vyhláseným uznesením odročil pojednávanie na termín 30. marca 2022. Zákonná sudkyňa vyhotovila dňa 13. októbra 2021 pokyn na realizáciu úkonov súvisiacich s priebehom pojednávania, najmä na doručovanie listín a uznesení vyhlásených v rámci pojednávania (č. 1. 232 spisu). Zo zápisnice o pojednávaní z 30. marca 2022 (č. 1. 282 spisu) vyplýva, že súd po vyvolaní veci zistil, že sa nedostavili žalované 1/ a 2/, pričom právny zástupca žalovanej 1/ sa ospravedlnil. Pred začatím pojednávania v rámci pokusu o zmierenie strán, tieto zhodne uviedli, že

nemienia uzatvoriť zmier. Okresný súd Piešťany uznesením vyhlásil, že bude pojednávať v neprítomnosti žalovaných 1 / a 2 / a uznesením otvoril pojednávanie. Strany prostredníctvom právnych zástupcov navrhli ďalšie dôkazy a súd uviedol, ktoré dôkazy vykoná, ktorých vykonanie zväží, pričom zároveň uviedol predbežné právne posúdenie veci. Po vyhlásení uznesenia vykonal dokazovanie prečítaním a oboznámením s ďalšími listinnými dôkazmi bližšie označenými v predmetnej zápisnici a výsluchom žalobkyne, ktorú súd zároveň poučil podľa § 150 CSP. Po opätovnom poučení strán v zmysle § 154 CSP súd vyhláseným uznesením odročil pojednávanie na termín dňa 20. júna 2022, s tým, že účasť štatutárneho zástupcu žalovanej 1/ je potrebná z dôvodu vykonania výsluchu žalovanej 1/, ktorej účasť zabezpečí právny zástupca žalovanej 1/. Následne sudkyňa vyhotovila pokyny k realizácii úkonov súvisiacich s prípravou ďalšieho pojednávania.

19.2. V ďalšom časovom období bola vec v rámci platných rozvrhov práce pôvodného Okresného súdu Piešťany a súčasného Okresného súdu Trnava (pozn. na základe súdnej reformy Okresný súd Piešťany zanikol k 31. máju 2023 a jeho preberajúcim súdom sa stal Okresný súd Trnava ) pridelená iným sudcom týchto súdov. Po meritórnom rozhodnutí veci Okresným súdom Trnava rozsudkom zo 17. mája 2024 bola vec dňa 2. októbra 2024 predložená na rozhodnutie o odvolaní Krajskému súdu v Trnave, ktorý v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Ľubice Spálovej a členiek senátu JUDr. Evy Behranovej a JUDr. Dominiky Horváthovej vec rozsudkom rozhodol.

19.3. Sudca, ktorý osobne vykonáva dokazovanie na súde nižšej inštancie, rozhoduje o tom, ktoré z navrhnutých dôkazov vykoná, vníma ich obsah, hodnotí ich. Touto činnosťou bezprostredne získava poznatky o spore, ktoré ho vylučujú z jeho následného rozhodovania na súde druhej inštancie. JUDr. Dominika Horváthová ako samosudkyňa na súde prvej inštancie, v konaní pôvodne vedenom na Okresnom súde Piešťany pod sp. zn. 20Cpr/54/2020, vykonala podstatnú časť dokazovania, preto je vylúčená z pojednávania a rozhodovania tohto sporu ako členka odvolacieho senátu.

20. Z uvedeného vyplýva, že v tomto prípade prípustnosť, aj dôvodnosť dovolania dovolateľky podľa § 420 písm. e) CSP je daná.

21. Vzhľadom k zisteniu, že v konaní došlo k procesným vadám podľa § 420 písm. e) CSP, čo je okolnosťou, pre ktorú musí dovolací súd napadnuté rozhodnutie vždy zrušiť, pretože rozhodnutie vydané v konaní postihnutom tak závažnou procesnou vadou nemôže byť považované za správne, najvyšší súd rozsudok odvolacieho súdu uznesením zrušil (§ 449 ods. 1 CSP) a vec vrátil tomuto súdu na ďalšie konanie (§ 450 CSP).

22. Vzhľadom na dôvod zrušenia rozhodnutia odvolacieho súdu a skutočnosť, že vec sa vracia odvolaciemu súdu na ďalšie konanie, dovolací súd sa nezaoberal opodstatnenosťou iných žalobkyňou uplatnených dovolacích námietok (napr. sp. zn. 1Cdo/166/2017, 2Cdo/88/2017, 3Cdo/146/2018, 4Cdo/191/2018, 5Cdo/29/2016, 8Cdo/70/2017).

23. Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie a dovolací súd sú viazané právnym názorom dovolacieho súdu (§ 455 CSP). Ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP).

24. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

## **Poučenie:**

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.